

PAŃSTWOWA
OPERA I FILHARMONIA BAŁTYCKA
W GDAŃSKU

Program

PAŃSTWOWA OPERA I FILHARMONIA BAŁTYCKA
w GDAŃSKU

Dyrektor:
TADEUSZ RYBOWSKI

Kierownik Artystyczny:
JERZY KATLEWICZ

Sazon 1968/69

Koncert symfoniczny

DZS 29

Piątek 25
Sobota 26 października 1968
godz. 19.30

Program

G. ROSSINI — Uwertura do op. „Kopciuszek”

P. CZAJKOWSKI — II Koncert fortepianowy G-dur op. 44

Allegro brillante

Andante non troppo

Allegro con fuoco

Przerwa

J. HAYDN — Symfonia fis-moll „Pożegnalna”

Allegro assai

Adagio

Menuet. Allegretto

Finale. Presto

Adagio

Wykonawcy:

ORKIESTRA PAŃSTWOWEJ OPERY
i FILHARMONII BAŁTYCKIEJ

Dyrygent

Jerzy KATLEWICZ

Solistka

Irena SIJAŁOWA

fortepian

JERZY KATLEWICZ

IRENA SIJAŁOWA

GIOACHINO ROSSINI (1791—1868)

Uwertura do opery „Kopciuszek”

Rossini to osobiwa postać w historii muzyki. Obdarzony wielkim talentem, uzbrojony w podstawowe środki warsztatu kompozytorskiego, już w wieku młodzieńczym zdobył czołowe miejsce wśród kompozytorów operowych, stając się wkrótce najpopularniejszą osobistością ówczesnej Europy, zaś od roku 1829 wycofał się całkowicie z czynnego życia muzycznego i skomponował jeszcze tylko sławne *Stabat Mater* oraz szereg miniatur fortepianowych.

Akcja i tekst były zasadniczo w operach Rossiniego pretekstem dla muzyki, będącej fajerwerkiem wesołych na ogół dźwięków i tryskających temperamentem rytmów, oszalamiającej żywiołowością, humorem, świetnymi efektami sceniczno-muzycznymi, pełną werwy, potoczną i nadzwyczaj bezpośrednią melodyką. Te istotne elementy stylu Rossiniego zawarły się w skoncentrowanej postaci w jego zawsze żywym i popularnym *Cyruliku sewilskim* (1816), który pozostał nie tylko arcydziełem Rossiniego, ale jest również koroną gatunku opery komicznej. Z mnóstwa oper Rossiniego żywotność zachowała przede wszystkim opera poważna *Wilhelm Tell* (1829) oraz kilka uwertur.

Uwertura do opery „Kopciuszek” (*La Cenerentola*, 1817) nie należy do tak znanych dzieł Rossiniego, jak uwertury do *Cyrulika sewilskiego*, *Sroki złodziejki*, *Włoszki w Algierze* czy *Wilhelma Tella*. Niemniej i ona ukazuje, jak najprostszymi środkami potrafił kompozytor osiągać frapujące wrażenie, porywać werwą, ogniem i lekkością ujęcia, wzruszyć szczerym liryzmem.

PIOTR CZAJKOWSKI (1840—1893)

II Koncert Ffortepianowy G-dur op. 44

II Koncert fortepianowy Czajkowskiego, pochodzący z roku 1880, mimo że w koncepcji całości ustępuje sławnemu I Koncertowi b-moll, to wykazuje przecież wiele pokrewnych z nim rysów: ten sam symfoniczny charakter, ta sama pełnia brzmienia, wykorzystywanie wszystkich rejestrów instrumentu solowego, błyskotliwa technika akordowa i pasażowa. Zasadniczym mankamentem wydaje się pewna powierzchowność ujęcia, zbyt duża autonomiczność wirtuozowsko-popisowych elementów. Wskutek tego żadna z trzech części (*Allegro brillante* — *Andante non troppo* — *Allegro con fuoco*) nie ma zdecydowanie odrębnego, indywidualnego oblicza. Ciekawe jest natomiast użycie w *Andante* skrzypiec i wiolonczeli jako solowych koncertujących instrumentów obok fortepianu, panującego wyłącznie w pozostałych częściach.

JÓZEF HAYDN (1732—1809)

Symfonia fis-moll „Pożegnalna”

Mniej więcej w wieku lat trzydziestu napisał Haydn szereg symfonii z pogranicza muzyki programowo-ilustracyjnej. W dziełach tych przedstawił kompozytor — zwykle jakimś ilustracyjnymi efektami muzycznymi lub stwarzając odpowiedni nastrój — przede wszystkim obrazki z natury i z życia codziennego, to co było ulubionym przedmiotem jego spokojnej, dobroduszej obserwacji; znajdujemy zresztą też i inne tematy. Tak więc mamy cykl symfonii nazwany *Pory dnia* (*Poranek, Południe, Wieczór*), symfonie o tytułach *Kura, Niedźwiedź, Polowanie, Zegar, Filozof, Maria Teresa*, nadanych zresztą często nie przez samego kompozytora.

Do tej grupy zaliczyć wypada najbardziej może ciekawą i oryginalną *Symfonię Pożegnálną* z 1772 roku. Książę Esterhazy, którego nadwornym kompozytorem i kapelmistrzem był Haydn przez długie lata, zwlekał z udzieleniem muzykom swojej orkiestry należnego im urlopu. Ponieważ żadne perswazyje ani prośby nie pomagały Haydn postanowił zwrócić w szczególny sposób uwagę swego protektora na niestosowność jego postępowania. Podczas jednego z najbliższych koncertów zamkowych przysłuchiwał się książę nowej symfonii Haydna. Pierwsze trzy części (*Allegro assai, Adagio, Menuet*) nie odznaczały się niczym szczególnym. Także czwarta zaczęła się tradycyjnie; chyba tylko ujęcie ruchliwego i pogodnego zazwyczaj *Presta* w tonacji fis-moll mogło zastanowić. Lecz wkrótce nastąpiła prawdziwa niespodzianka: utwór przeszedł nagle w żalose, pełne skargi *Adagio*. Zdziwiony książę podniósł wzrok i zdumiał się jeszcze bardziej, gdy spostrzegł, że drugi waltornista gasi w czasie trwania utworu lampkę przy swoim pulpicie i zmęczonym krokiem wysuwa się z estrady, a to samo czynią w krótkich odstępach czasu: flecista, pierwszy waltornista, oboista i pozostali członkowie orkiestry. Ciemno zrobiło się w orkiestrze i wreszcie dwaj skrzypkowie przy jednym słabo oświetlonym pulpicie doprowadzili utwór do końca. Książę zrozumiał Haydnowską aluzję muzyczną i natychmiast udzielił orkiestrze zasłużonego urlopu.

Stanisław Haraschin

ORKIESTRA PAŃSTWOWEJ OPERY I FILHARMONII BAŁTYCKIEJ

Kierownik Artystyczny i I Dyrygent — Jerzy Katlewicz

Dyrygent — Zbigniew Bruna

Dyrygent-asystent — Grzegorz Sutt

I skrzypce

Szmaj Wojciech (koncertmistrz)
Kochański Tadeusz
(koncertmistrz)
Bujalski Franciszek
Kucal Jerzy
Stein Kazimierz
Langowska Maria
Jeziorny Wiesław
Niemirowski Henryk
Mieńko Michał
Zielińska Irena
Huzarski Kazimierz
Siedlar Wiesława

II skrzypce

Kosiorek Stanisław
Sztukowski Sylwester
Małecki Jerzy
Butowski Waclaw
Popielska Wanda
Osterczy Stefan
Brochocki Bronisław
Lubowicz Joanna
Kres Norbert
Tomczyk Bernard
Dardzińska Alicja

Altówki

Smiglin Mieczysław
Wojtkowski Jerzy
Albrecht Irena
Mańkowski Kazimierz
Lejman Krystyna
Budny Piotr
Sajek Piotr

Wiolonczele

Swińto Janusz (koncertmistrz)
Zaborowska Bożena
(koncertmistrz)
Filar Andrzej
Pokorniecki Franciszek
Baryła Karol
Tomczak Tadeusz
Sperski Krzysztof
Miodowski Zdzisław
Andrzejewski Tadeusz

Kontrabasy

Piotrowicz Edwin
Kucharska Barbara
Rosiek Stanisław
Chamera Adam
Mazur Adolf
Pilc Antoni
Piotrowicz Zdzisław

Harfa

Rużkova Regina

Fortepian

Kulkowa Urszula

Organy

Spychała Henryk

Flety

Gałąka Waclaw
Klaman Ryszard
Kaziński Jarosław
Kwiecień Mieczysław

Oboje

Gassan Erwin
Buczowski Romuald
Raatz Józef
Sekowski Stanisław

Rożek angielski

Chrapkowski Henryk

Klarnety

Swiercz Władysław
Zareba Jan
Pietras Andrzej
Swiercz Ryszard

Bas-klarnet

Guzowski Kazimierz

Fagoty

Radula Benedykt
Stracewski Mirosław
Pilat Maksymilian

Kontrafagot

Pawłowski Jerzy

Waltornie

Suochoples Aleksander
Daniecki Edward
Jakubowicz Marian
Filipowicz Kazimierz
Klimek Zygmunt
Tylewski Tomasz
Brzostek Leon

Trąbki

Ratajczak Ryszard
Tabaszewski Franciszek
Burdynowski Józef
Artwińska Alicja
Stachnik Józef

Puzony

Wachowicz Roman
Trus Aleksander
Grygorowicz Edward
Kasprzycki Alfons

Tuba

Ulatowski Jerzy

Perkusja

Szymański Marian
Rugienis Bronisław
Brzeski Witold
Wiśniewski Waclaw

Inspektor orkiestry:

Henryk Niemirowski

Korektor fortepianów

Władysław Ogledzki

Najbliższy koncert Filharmonii

15/16 listopada 1968 r.

z okazji 50 rocznicy odzyskania NIEPODLEGŁOŚCI

Dyrygent: Andrzej Cwojdzński

Solista: Igor Frołow (skrzypce)
ZSRR

W programie:

Z. Noskowski	— Poemat symfoniczny „Step”
P. Czajkowski	— Koncert skrzypcowy
K. Szymanowski	— II Symfonia

Biblioteka PWSM Gdańsk

Dział	
Autor	29
Tytuł	
Nr inw.	

OKŁADKĘ PROJEKTOWAŁ

Józef Skoracki